

КЛАСИФІКАЦІЯ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ У ДОКУМЕНТАХ РАДИ ЄВРОПИ З МОВНОЇ ОСВІТИ

Конотоп О. С.

(Чернігів)

У двох ключових документах Ради Європи з мовної політики і освіти, які розміщені на сайті <https://www.coe.int/web/education> — Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (ЗЄР) (2003) та Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume with New Descriptors (CEFR) (2018) навчально-стратегічна (НСТК) компетентність визначається пріоритетним напрямком освіти. Для позначення НСТК автори (ЗЄР) (2003) та CEFR (2018) використовують англomовний термін «strategic competence». Укладачі CEFR (2018) володіння мовою розглядають як здатність здійснювати комунікацію, спираючись на загальні та комунікативні компетентності (мовленнєві, соціолінгвістичні та прагматичні) активуючи відповідні комунікативні стратегії [2, с. 32].

Відповідно до ЗЄР (2003), стратегія є певним чином організована, цілеспрямована та керована лінія поведінки, обрана індивідом для виконання завдання, яке він/вона ставить собі сам/сама, або з яким він/вона стикається [1, с. 25], а стратегії — це мовленнєві засоби, які користувач мовою застосовує для мобілізації та балансу своїх ресурсів, активізації вмінь та навичок, для того щоб задовольнити комунікативні потреби у певному контексті та успішно виконати поставлене завдання у найбільш зрозумілий або найбільш економний можливий спосіб залежно від його/її конкретної мети [1, с. 57]. Автори CEFR (2018) класифікують комунікативні мовленнєві стратегії на рецептивні (англomовний термін «reception»), продуктивні (англomовний термін «production»), інтерактивні (англomовний термін «interactive») та медіаційні (англomовний термін «mediation») [2, с. 54, с. 68, с. 82, с. 104].

До рецептивних комунікативних мовленнєвих стратегій розробники CEFR (2018) відносять ідентифікацію сигналів (англomовний термін «Identifying cues»), припущення і висновки (англomовний термін «Inferring») [2, с. 54]; до

продуктивних — планування (англомовний термін «Planning»), компенсування (англомовний термін «Compensating»), контроль і самоконтроль (англомовний термін «Monitoring and Repair») [2, с. 68]; до інтерактивних — вступ до розмови (англомовний термін «Taking the floor (Turntaking)»), співпраця (англомовний термін «Cooperating»), запит роз'яснення (англомовний термін «Asking for clarification») [2, с. 82]; до медіаційних — 1) стратегії пояснення нового концепта (англомовний термін «strategies to explain a new concept»), які складаються із стратегій активізації існуючих знань (англомовний термін «Linking to previous knowledge»), стратегій поділу складної інформації (англомовний термін «Breaking down complicated information») та стратегій адаптації мови (англомовний термін «Adapting language») та 2) стратегії спрощення тексту (англомовний термін «strategies to simplify a text»), які складаються із стратегій ампліфікації тексту (англомовний термін «Amplifying a dense text») та упорядкування тексту (англомовний термін «Streamlining a text») [2, с. 104].

Вивчення і аналіз ключових документів Ради Європи ЗЄР (2003) та CEFR (2018) засвідчив важливість формування НСтК у учнів/студентів під час формування іншомовної комунікативної компетентності. Формуючи іншомовну комунікативну компетентність, перед учителем/викладачем стоїть завдання допомогти учням/студентам оволодіти певними комунікативними стратегіями, які дозволять їм успішно здійснювати різні види комунікативної мовленнєвої діяльності: сприймання (рецептивні стратегії), продукування (продуктивні стратегії), інтеракцію (інтерактивні стратегії), медіацію (посередницькі стратегії).

Література

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання /Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273с.

2. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Companion Volume with New Descriptors, 2018. – 235 p.